

JAARVERSLAG 2019

NME DE NATURIJ

Jaarverslag NME de Naturij 2019

2019 in het kort

2019 was een jaar waarin er veel gebeurd is op en rond NME de Naturij. De leskisten die we kregen uit Ooststellingwerf en Heerenveen zijn waar nodig bruikbaar gemaakt en opgenomen in ons uitleensysteem. En dankzij een ijverige stagiair staan ze nu ook overzichtelijk in de stellingkasten. Leerkrachten kunnen nu makkelijk zien wat er is en voor welke groepen dat bruikbaar is. Natuurlijk is alles wat we uitlenen ook op de website te vinden www.nmenaturij.nl. Een aantal vrijwilligers is gekomen een paar ook weer gegaan. Veldwerk buiten blijft iets waar veel scholen warm voor lopen. Maar ook de leskisten worden graag geleend, vooral als er begeleiding door vrijwilligers bij is. Voor enkele techniek kisten hebben we een vrijwilliger die deze lessen kan begeleiden. En ook via Techniekcoach gaan er regelmatig leskisten met begeleiding naar de scholen toe. Een start is gemaakt met een nieuwe leskist over Klimaat. En er is een nieuwe educatieve route op de Naturij gerealiseerd, een digitale quiz over allerlei aspecten van water en hoe hier duurzaam mee om te gaan. Zie www.waterbeleefroute.nl

NME voor Smallingerland en Opsterland

Het Afvalproject is in zijn geheel aangeboden en uitgevoerd op een paar Smallingerlandse scholen. Losse onderdelen werden veel vaker aangevraagd. Vanaf 2020 bieden we alle lessen en excursies rondom Afval los aan, samen kan dat uiteraard wel een afvalproject vormen in het basisonderwijs. Het Veldwerk in het voorjaar werd zeer goed bezocht (53 groepen), in het najaar iets minder vaak dan anders (8 groepen). Oorzaak kan zijn, de tariefswijziging en/of de ietwat late boekingsmogelijkheid. Volgend jaar gaan we al vóór de zomer de inschrijving voor de herfstlessen openen.

Ook in het najaar: gesubsidieerde educatie in natuur- en landschapsbeheer voor groepen 7,8, dit viel weer goed in de smaak (14 groepen). Het is natuurlijk ook heel stoer om onder leiding van deskundige mensen van Landschapsbeheer Friesland met echte zagen en snoeischaars het natuurbeheer zelf ter hand te mogen nemen.

De leerkrachtenbijeenkomsten worden matig

bezocht, rond de 10 van de 38 lid scholen is aanwezig. In het najaar hebben we er een markt van mogelijkheden van gemaakt, met voor deze keer ook veel mogelijkheden van andere aanbieders zoals Staatsbosbeheer, de Imkervereniging, Techniekcoach etc. Een levendige en geanimeerde bijeenkomst. Meer ruimte voor persoonlijke ontmoeting en ingaan op schooleigen vragen wordt gewaardeerd.

NME de Naturij start met Natuur- en Duurzaamheidseducatie in Heerenveen

Het had wel wat voeten in de aarde, maar het is gelukt! Gemeente Heerenveen geeft nu ook subsidie aan NME de Naturij, bedoeld voor natuur- en duurzaamheidseducatie voor basisonderwijs en kinderopvang in die gemeente. De start van Natuur en Duurzaamheids Educatie in Heerenveen was in mei. Al gauw vonden we een pilotschool die het werken met Natuurouders wilde uitproberen. Natuurouders nemen de leerkracht regelwerk rondom de buitenlessen uit handen en begeleiden waar mogelijk ook zelf buitenlessen, altijd met de leerkracht erbij. Zo kon NME de Naturij in juni een officiële start maken met de buitenlessen. Kleuters van de Sevenaerschool, die geholpen door groep 8ers en een Natuurouder een kabouterp pad in het groen vlakbij school liepen. Wethouder Zoetendal was hier getuige van en heeft de openingshandeling verricht.

Op 9 scholen zijn nu Natuurouders actief. De scholingsbijeenkomsten voor de Natuurouders zijn begonnen. En bijna alle scholen hebben een leerkracht als contactpersoon Natuur en Duurzaamheid aangewezen.

Door 10 verschillende scholen zijn in totaal 26 buitenlessen gedaan. Zo zijn ca. 650 kinderen buiten geweest en hebben geleerd in en van de natuur. Door deze intensieve kennismaking met natuur in hun eigen omgeving gaan kinderen dat meer waarderen. Leerlingen zullen via concrete kennismaking met begrippen als kringlopen en biodiversiteit ook gaan beseffen dat alles met alles samenhangt en dat wij mensen de natuur nodig hebben. Dit besef vormt de basis van duurzaam leven.

Buitenavonturen boekjes

Alle kinderen uit groep 3 van alle basisscholen in heel Fryslân kregen het gratis "52 Buitenavonturen" boekje. Wat gemaakt is door IVN Fryslân op initiatief van de 5 Friese NME centra. Kinderen kunnen met hulp van dit boekje tot hun 12de jaar regelmatig buitenavonturen beleven. NME de Naturij heeft zo'n 1500 boekjes bij de alle scholen in Smallingerland, Opsterland en Heerenveen bezorgd.

In de herfstvakantie was er op de Naturij een gezinsmiddag waar 10 van de 52 buitenavonturen gedaan konden worden. Kinderen met een boekje in de hand kregen gratis entree.

Ongeveer 4300 kinderen bereikt

Dankzij de leerkrachten zijn heel veel kinderen bereikt, zij wisten de weg naar NME de Naturij weer goed te vinden in 2019:

117 schoolgroepen deden mee aan Veldwerk en andere activiteiten onder leiding van inmiddels 12 enthousiaste vrijwilligers. In totaal zijn ruim 2800 leerlingen hiermee bereikt.

Met de uitleen van leskisten en materialen zijn zo'n 1500 leerlingen bereikt:

62 Leskisten en Doedoosjes werden geleend.

15 Materialen gingen mee naar de scholen voor nog meer ontdekkingen in natuur en techniek.

25 Opgezette dieren werden heel voorzichtig bekeken en geaaid, gekoppeld aan een les of spreekbeurt.

Deelname 2019 op onderdelen

small opstrl h'veen

Bijeenkomsten voor leerkrachten (2 x per jaar)	8 +12	idem	5 + 8
Bijeenkomsten voor Natuurouders (najaar 1x)	nvt	nvt	6
Bijeenkomsten voor vrijwilligers (2 á 3x per jaar)	6	idem	7
Veldwerk voorjaar	49	14	10
Veldwerk najaar & winter	6	2	12
Biologiedagen	1	5	4
Noardelijke Fryske Walden	8		
Natuurpaden Naturij	6		
Leskisten Natuur en Duurzaamheid	33	12	7
Doedoosjes	6	4	
Materialen	6	5	2
Opgezette dieren	11	6	8
Themadozen	2		
Levend materiaal (Oesterzwam kweekset)	7		
Poster	5	4	
zoekkaarten	30	7	
Afvalproject	2		
Wandeling st lukas	5		
Vierkante meter Moestuintjes (waaronder 24 voor Diamant en 7 voor kinderopvang)	45		
Diamant moestuinproject, advisering en realisatie (5x geweest)	5		
Techniek gastlessen via techniekcoach	12	2	

Uitspraak van een leerkracht: “We vinden het ideaal zoals de Natuurij activiteiten aanbiedt. Het scheelt ons een hoop geregeld, de kinderen vinden het leuk, het is leerzaam en jullie aanbod is gevarieerd.”

Financieel

Met de subsidies van Smallingerland en Heerenveen en de lidmaatschapsgelden van ca. 40 scholen kon NME de Natuurij zich op bescheiden schaal draaiende houden. Om de abonnementsgelden laag te kunnen houden betalen scholen vanaf september 2019 ook per les die door NME begeleid wordt. Ook konden extra activiteiten gerealiseerd worden uit verschillende projectgelden: Noordlike Fryske Walden, Biologiedagen (van Teyens fundatie en Helomastichting), Afvalproject gemeente Smallingerland, Moestuinproject (verschillende sponsors via CityLab). En ook stelde IVN Fryslân dankzij een provinciale subsidie weer een 50 tal uren beschikbaar, zij hebben een gastles moestuinieren ontwikkeld.

Zie verder bijgaand financieel overzicht van het Natuurcentrum (de naam die NME de Natuurij binnen de Stichting Natuurij nog steeds heeft).

Medewerkers

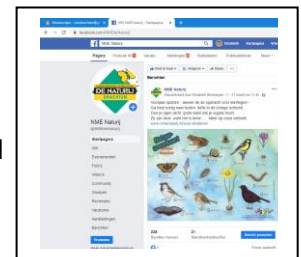
Sinds mei werkt er 3 mensen in deeltijd loondienst. Naast Elizabeth Binsbergen (consulent) en Rieneke Reinsma (administratie) ook Nienke Boorsma (administratie)

Hierbij ondersteund door 5 vrijwilligers die elk ongeveer een halve dag per week op het NME kantoor leskisten uitlenen, opruimen of nieuwe lessen maken.

In geval van website en facebook werken de vrijwilligers van huis uit.

Voor het veldwerk zijn er ook 5 vrijwilligers actief (2 in Smallingerland/Opsterland en 3 in Heerenveen), die onvermoeibaar de buitenlessen klaarzetten en begeleiden in parken en groenstroken vlakbij de scholen of in het bos van natuurgebieden of de Natuurij.

En in Heerenveen hebben we een speciale vervoer vrijwilliger die geleende leskisten en materialen bij de scholen brengt en na 3 weken weer ophaalt.

Ontwikkelingen

Het aantal lidscholen moet nog wel fors toenemen, vooral met Heerenveense scholen die nog wat aan het idee van een abonnement bij NME de Natuurij moeten wennen. Maar vervolgens is dan het meeste aanbod gratis. Een mooi succes in Heerenveen is dat er in dat eerste half jaar al 13 Natuurouders zich gemeld hebben om leerkrachten te stimuleren om met de klas naar buiten te gaan. In het voorjaar van 2020 gaan zij een korte cursus hiervoor volgen, verzorgd door NME de Natuurij in samenwerking met IVN afdeling Heerenveen.

Smallingerland wil de komende jaren de Duurzame Ontwikkelingsdoelen centraal stellen. En ook Heerenveen heeft de wens uitgesproken richting NME de Natuurij om vooral duurzaamheidseducatie te stimuleren in het basisonderwijs. Hier haken wij als centrum voor natuur en duurzaamheid natuurlijk graag bij aan. Behalve in de lessen rond duurzame energie, afval en biodiversiteit, speelt duurzaamheid ook een rol in het nieuwe project Zaaien Oogsten Smullen, dat in 2020 start. En de ontwikkeling van een klimaatleskist is in volle gang. Uitwisseling met gemeenteambtenaren hierover en aansluiten bij hun doelen is gewenst.

We blijven bijeenkomsten voor leerkrachten inplannen en veldwerk voorbereiden. Hopelijk vinden in 2020 ook weer veel scholen de weg naar NME de Natuurij en wij de weg naar hen!